

CANCELL.
MARTIS B.
1718.

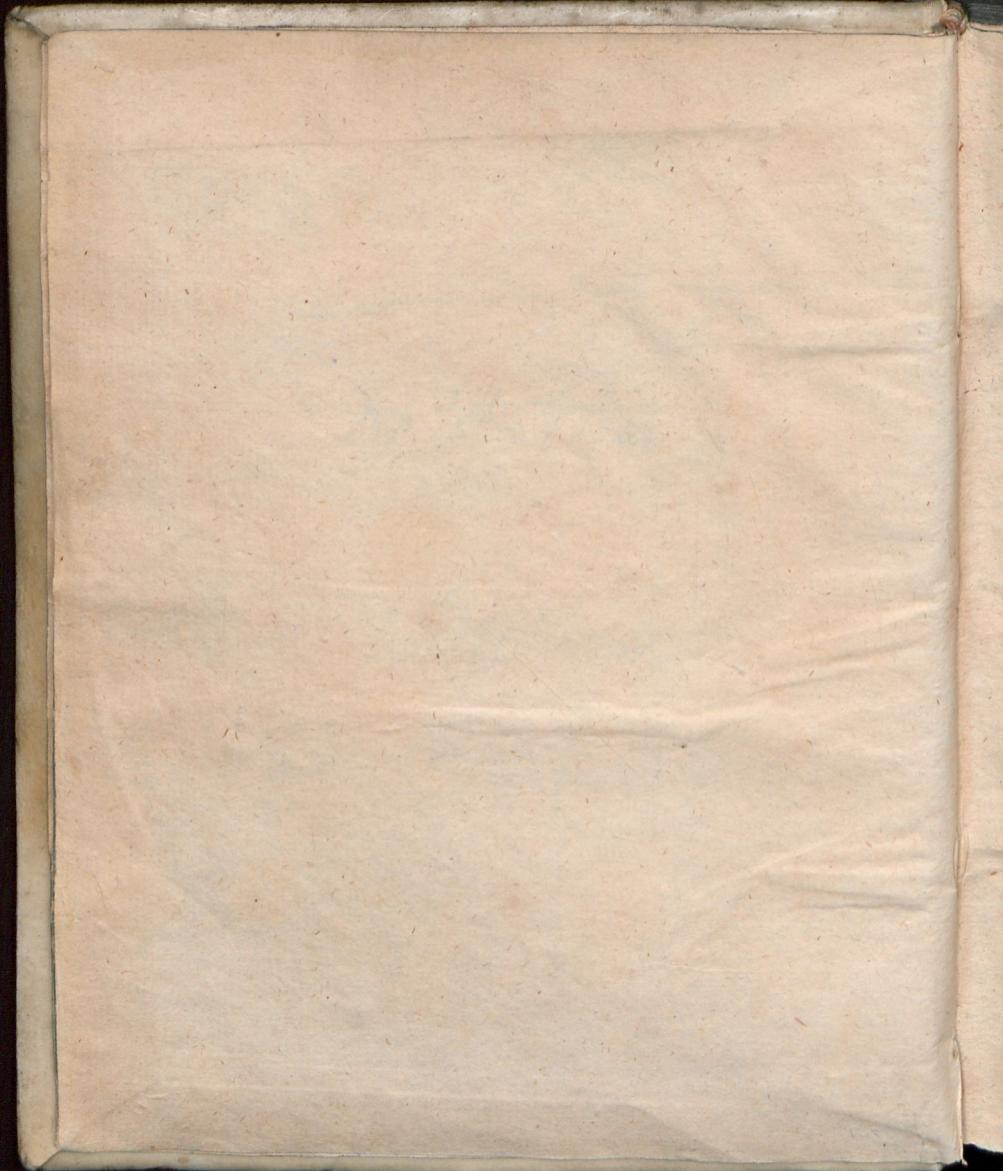
6081

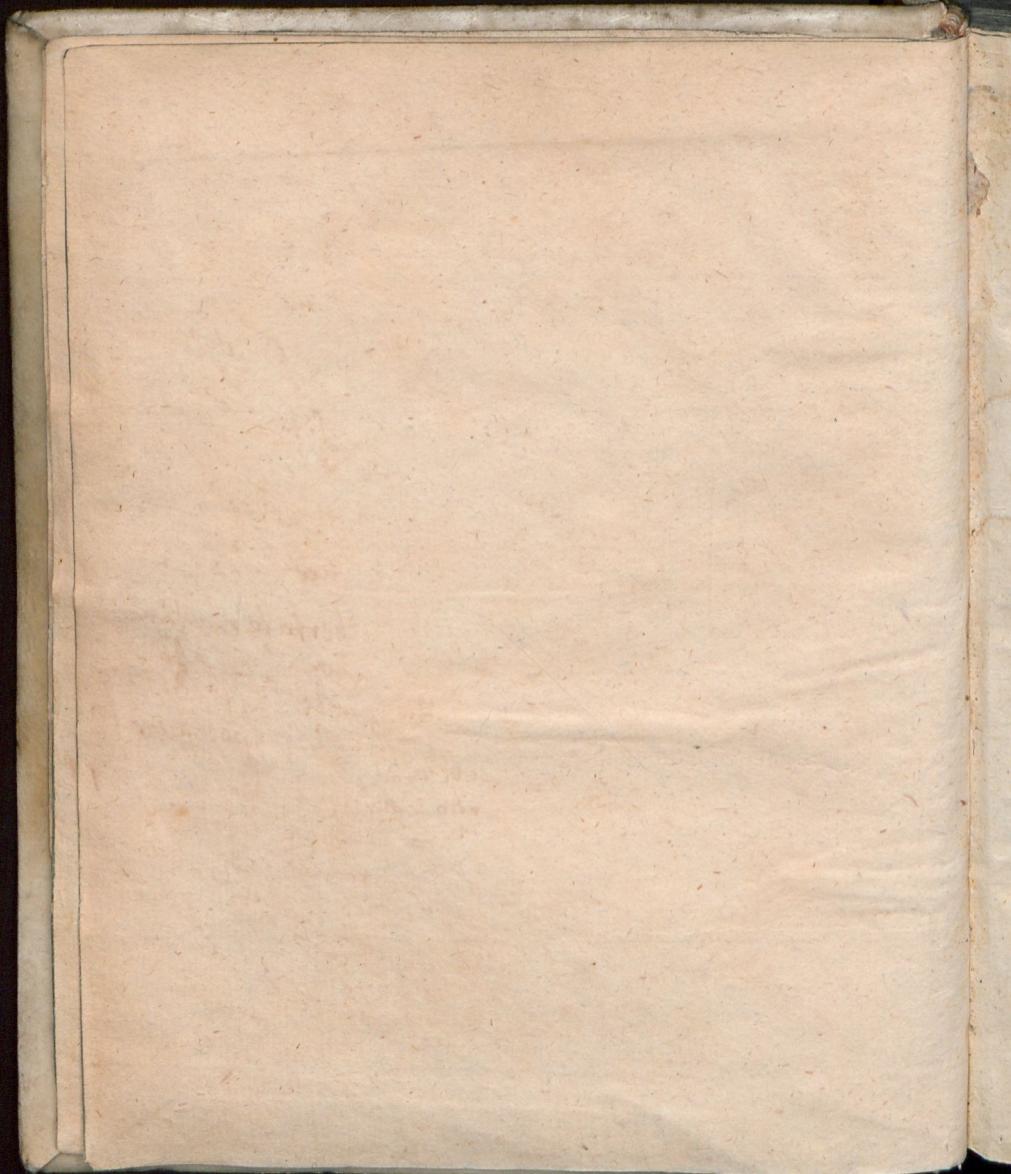
XI. A. 6. 120.
52

~~25. 6. 7~~

XXVIII. 9. a

M. H. P.

1. de libro societatis compaginis.
- II. Klinger de Dotie.
- III. de Donationibus propter nuptias ab excessis
dottedas ostendata Bodini.
- IV. Ingranger de dotie non promissa praestans.
- V. Jacobus de Dotie ante matrimonium consummatus
literaria.
- VI. Joh. Samuel Hryk. De testamentis Coniugum reciprocis.
- VII. Thomasius de pactis dotalibus.
- VIII. Capitulorum de infantibus expositio.
- IX. Gaber aus Arnim de Testamento.
- X. Stiglif de eo, quod ipso in praeiudicium mandatis
cere possit.
- XI. Boëtius de donationibus, que sunt inter coniugios, causa.
- XII. Bodin de certitudine libertate matrimonii.
- XIII. Hildegard de eo quod fit in honorem matrimonii.
- XIV. Licet von Altona legimus quis lumen fundi.
- XV. Ingranger de mitigatione ad ultimi poena ob den-
tum conjugale debatum.
- XVI. Bodin de diuinito Coniugum propter delicta.
- XVII. Werner de redintegrando matrimonio.
- XVIII. Schrenkendorfer de iure occidendi preceptis
in aula vero filiae et uxoris.
- XIX. Joh. Sam. Stiglif de iure et qualitate personarum
coniugium ostendat.
- XX. Rosse de actionibus Coniugum mutuis.
- XXI. Thomasius de usu pratico doctrinae Iustiniani de ni-
- XXII. Joh. Sam. Hryk. de natura matrimonii.
- XXIII. Joh. Sam. Hryk de matrimonio iure et custodiis.

- XXIV. L. san. Preys de probatione hirsaliorum.
XXV. Bodini de anticipato concubitu.
XXVI. Epi de Concupis. illicito.
XXVII. Cardili nos. Epi fridri. gen. 7ij. I. und Etapa.
XXVIII. Lex de Concupis. debiti prattatione.
XXIX. Mercken de aeo paterno ad alimenta nepoti illegitimo prattanda non obligato.
XXX. Styrk de defigiatione Pator et matre infantis facta.
XXXI. Thomas de rys praktico doctr. Justiti de legitima.
XXXII. Epi de partu futurorum hirsaliorum.
XXXIII. Fager de Concubinatu.
XXXIV. Styrk de Obligacione hirsaliorum et disolucione.
XXXV. Herold de fato matrimoniali dicitur cum in finis ymniss.
XXXVI. Ludovicus Mos. Epi möglichen Enden ymniss bei Religions.
XXXVII. Styrk de natura hirsaliorum et divisione.
XXXVIII. Schindler de hirsaliby clausis.
XXXIX. Müller von daltfinnyn et libr.
XL. Bodini de discordia Concupis.
XLI Müller von Zinnivmro.

DE
**DOTE NON
PROMISSA
PRÆSTANDA.**

INDULTU SUPERIORUM
PRÆSIDE
D.JO.FRID.TROPPANNEGER,
P.P. EXTRAORD.

ET
GEORG. MATTH. SELPERTH,
RATISB.
A. & R.
H. L. Q. C.

D. XXIV. FEBRUAR. M. DCCXL.
TIBICO SMII PUBLICE DISPUTABUNT.

**LIPSIÆ,
LITERIS IMMANUELIS TITIL**

SACRI ROMANI IMPERII
LUSTRIS REIPUBLICÆ ET CIVITATIS
LIBERÆ RATISBONENSIS

VIRIS
ILLUSTRIBUS, MAGNIFICIS ET
PRÆSTRENUIS,
PRÆNOBILISSIMIS, AMPLISSIMIS
AC PRUDENTISSIMIS

DOMINIS
CAMERARIO,
CONSULIBUS.
AC
SENATORIBUS,

DOMINIS SUIS BENEFICIS,
PATRONIS atq; PROMOTORIBUS
MAXIMIS

SPECIMEN HOC ACADEMICUM

HUMILLIME OFFERT

CONSPECTUS DISPUTATIONIS.

- §. 1. Rationem propositæ disputationis exponit.
- §. 2. Omisâ verborum explicatione statum Causæ sive controversiæ format.
- §. 3. Dotandi necessitatem ex officio paterno dependere variis amplificationibus demonstrat.
- §. 4. Promissam vero dotem proprie dotem non esse indigitat.
- §. 5. Dumque ob onera matrimonii dos præstatur, sequitur quod eo constante demum exigi queat.
- §. 6. Explicat duplē parentis obligationem.
- §. 7. Ad duo quoque libellus propterea dirigitur.
- §. 8. Filiam locupletem dotandam esse sistit.
- §. 9. Eodem modo & dotatam ab extraneo.
- §. 10. Item emancipatam.
- §. 11. Quod probatur *ex l.f.C.d. dot.prom.*
- §. 12. Legem 19. ff. d. rit. nupt. interpretatur.

A 2

§. B.

- §. 13. Ampliat dotandi necessitatem ab exemplo Judæi, qui filiam conversam dotare debet.
- §. 14. Ob favorem dotalitii consequendi.
- §. 15. Implorationem officii Judicis subjicit pro dote constituenda.
- §. 16. Favor dotis, qui in utrisque liberis æqualis est, nullam differentiam admittit, sed efficit, ut bona fideicommissio subjecta ob dotis causam alienari,
- §. 17. Et filiae renunciantes hereditati paternæ dotem nihilominus petere possint.
- §. 18. Dotem tamen non solutam causam expellendi uxorem non suppeditare defendit.
- §. 19. Dissentientium opinioni quoad thema nostrum satisfacit.
- §. 20. Eidem correspondet.
- §. 21. Examinat l. 69. ff. d. jur. dot. ex qua objectionem formant dissentientes.
- §. 22. Eodem modo refutat emancipationem tollere necessitatem dotandi.
- §. 23. Contrarium adstruit ex l. 5. §. 1. ff. d. agnosc. & al. liber.
- §. 24. Reliquas objectiones conjungit refellitq;
- §. 25. Finem imponit.

B. C. D.

B. C. D.

INGRESSUS.

Tile est Reipublicæ mulieres habere dotes l. 2. ff. d. Jur. dot. quibus consonant verba in l. 1. ff. sol. matr. dotium causa semper & ubique præcipua est. Nam & publice interest dotes mulieribus conservari, cum dotatas esse fœminas ad sobolem procreandam replendamque liberis civitatem maxime sit necessarium. Matrimonia enim spectant ad conservationem, propagationem, amplificationem reipublicæ, ideo non negligi, sed frequentari debent. Non autem ita frequentarentur, si indotatae ducerentur fœminæ, cum sine facultatibus onera matrimonii, quæ sunt longe maxima & infinita, non ita sustineri possent, hinc præsumitur neminem facile sine dore uxorem ducturum, & naturalis suadet æquitas, ut eum sequantur commoda, quem incommoda sequuntur l. 10. ff. d. R. J. Et hoc est quod in l. 7. pr. ff. de jur. dot. dicitur, pro oneribus matrimonii fructus datis deberi. Præterea quoque expresso suo rescripto confir-

mant Imperatores Severus & Antoninus *in l. l. C. d. insfr.*
& subfr: ubi in hæc verba rescribunt: cum avum mater-
num eà conditione filiam tuam heredem instituisse proponas,
si Anthylli filio nupsisset, non prius eam heredem existere,
quam conditioni paruerit, aut per Anthyllem filium recusan-
tem matrimonium impeditum fuerit, ut adeo spes dotis ad
matrimonium videatur allicere. Et quanquam veterum
quorundam ea fuerit opinio, solam animi dotem sufficere ad
matrimonia incunda, ab exemplo quorundam populorum
Ægyptiorum, Atheniensium & Spartanorum *juxta Alexand.*
ab Alex. L. II. c. 5. & L. IV. C. 8. Plutarch. in Solon. Aelia-
nun L. VI. var. hisf. c. 6. partim quia turpe esset, in sociâ vitâ
eligenda opum & divitiarum non virtutum habere rationem,
partim quia plerumque mulieres dotatae imperium in mari-
tos sumere soleant, & opima dos opima sit tyrannis, utrum-
que tamen non sequitur. Animi enim dotes primariò cli-
guntur, quæ si sint inventæ, reliqua dos sequi potest, & ob al-
terius existentiam aliud cessare non debet, nec unum vel alte-
rum exemplum ad constituendam regulam generalem effi-
cax est. Hinc longe aliter senserunt ICti & Imperatores no-
stri, cumque iis quilibet hodie, qui non solum utile sed & ne-
cessarium esse arbitrati sunt, fortuna bonorum doteque *'dota-*
tas esse foeminas l. 1. ff. sol. matr. l. 2. ff. d. jur. dot. l. 7. eod. l. 20.
C. eod.

§. I.

Idque commovit nos', ut ob favorem dotis præsentem
eligeremus disputandi materiam, *dotemque non promissam*
prestandam tamen esse statueremus. Inter tot autem Dd. con-
flictus dissentient *DECIUS conf. 70. n. 1. GRAVETT. confil.*
460.

460. n. 7. HUBERUS in praelect. ad ff. ad bunc tit. GAIL.
 obs. 95. n. 16. Nostris vero accedunt partibus GAIL. L. II. obs.
 87. n. 6. it. obs. 95. n. 10. PEREZ ad C.d. dot. prom. n. 10. STRUV.
 insynt. I.C. Ex. 30. tb. 7. SCHNEIDEW. ad I. L. IV. c. 6. d.
 Action. n. 81. BACHOV. ad TREUT. Vol. II. Disp. 7. tb. 2.
 JOACHIM à BEÜST. in Tr. connub. P. III. d. dot. c. 4.
 MATTH. d. AFFLICT. dec. III. n. 10. KNIPSCH. d. fidei
 com. fam. c. 2. n. 266. 267. ENENGKEL d. privil. parent. &
 liber. priv. 8. c. 3. quibus & novissime album adjecit calculum Illusbris Dn. MENCK. in dec. 8. Jur. controv. 3. cui etiam ad-
 stipulatur prejudicium Dn. CARPZ. ad constit. P. II. c. 42. d.
 12. Anno 1632. Mens. April. pronunciatum in causa D. PHILIPPI
 JANOVII zu Eisleben: Habt ihr eines Kauffmanns/
 der mehr nicht als drey Kinder hat / und in die 20000
 Rthl. vermag Tochter geheyrathet / und obwohl ihre
 seydhero die onera matrimonii getragen / und vermitte
 der Rechte ein jeder Vater seine Töchter zu dotiren schul-
 dig ist/ hat er sich doch durch vielfältiges Ansuchen hierzu
 nicht verstehen wollen ic. So wird er auff vorgehende
 euer gebührende Imploration von dem Richterlichen
 Amtpe/ euern/ auch seinem Stande und Vermögen
 nach/ euern Ehereib eine Mitgiff zu verordnen und
 euch abfolgen zu lassen billich angehalten/ B. R. W.
 Et in causa Hansen Bertholds zu Gerau Mens. August. an-
 no 1635. (verba sententia) So ist auch Hans Berthold
 seinem Vermögen nach der Tochter nochmahl's eine ge-
 wisse dotem zu constituiren / und entweder seinem Ey-
 dam baar abzutragen / oder/ bis zu erfolgender Zah-
 lung/ zuverzinsen schuldig B. R. W. cui consentit Re-
 sponsum anno 1671. d. 21. Nov. ab Illust. Dn. STRVK. in caut.
 contr.

contr. sect. III. c. 8. propositum in verb. ult. Damit euch aber indessen wegen eurer Frauen Wiederspenstigkeit gerathen werde / so ist dieselbe gerichtlich dahin anzuhalten/ daß sie nach ihren Vermögen eine gewisse dotem constituir / welche dos entweder nach Anleitung der Rechte so hoch zu rechnen/ als sie ihren vorigen Ehemann an Ehe-Gelde zugebracht/ oder in Ermangelung dessen Arbitrio Judicis nach Quantität ihrer Güter zu determiniren/ welches nachmals eurer völligen disposition übergeben; daß sie aber etwas vor sich behalte / kan ihr denen Rechten nach nicht gewehret werden. B. R. W. ut taceam, hanc controversiam haud ita pridem in *Suprema Curia Provinciali Lipsiensi in causa F. H. S. F. W. R.* agitatam primoque termino, daß Beckl. auff die wider ihn erhobene Klage sich einzulassen nicht schuldig: Leuteratione verò interposita, nunmehr aus denen Acten so viel zu befinden / daß Beckl. auff die erhobene Klage sub poena confessi & convicti zu antworten schuldig: pronunciatum fuisse, ut adeo eo magis rationem thematis nostri coram Lectore Benevolo justificare queamus veniamque promereamur.

§. II.

Quanquam autem solenne aliás sit disputantibus, explicatione verborum in rubrica obvenientium multas absolvare paginas, nominaque tractare, rem ipsam derelinquere: nos tamen superfede bimus inutili prolixitate detinere Lectorem, ne facilitatem, quæ in Inscriptione obvenit, hoc modo difficiliorem reddamus. Omissa itaque dotis Etymologia, Synonymia, Homonymia (cum dotem in sensu

su Juridico & Patris vocabulum in specie
hic consideremus) Statum causæ formamus,
Utrum Pater locuples filiam non promis-
sæ dote consummato matrimonio dotare
teneatur.

§. III.

Primo itaque necessitas hæc dotem constituendi provenit ex officio paterno *l. f. C. d. dot. prom. l. 19. ff. d. rit. nupt.* nec significat officium hac in parte arbitrium, aut liberam voluntatem, sed *necessitatem*, quia lex injungit, cui respondet dictio *omnino*, quæ præcisam significat necessitatem *MENOCH. Lib. IIII. præf. 15. n. 6.* & quia etiam in dicta lege vocabulum *nexus* item *debitum* deprehenditur, quæ vinculum Juris important *l. 3. C. d. pignor.* merito hinc liberalitas paterna exclusa censetur, necessitas autem dotandi comprehensa. Quibus & jus sanguinis accedit, ob *affectum paternum*, quem nullus aliis vincit, *pr. l. f. C. d. curat. furios.* unde etiam Judicis Officio Pater compelli potest, ut secundum conditionem personarum & quantitatem patrimonii constituat dotem *a. l. 5. §. 1. & §. 4. ff. de jur. dot.* quod non solum procedere putat *ROGERUS in Tr. de dote* in filia primas nuptias celebrante, sed & *ad secunda vota* transeunte, modo non culpâ suâ priorem perdidit dotem, imo *Dn. BEUST. d. Jar. connub. P. III. d. dot.* ampliat hoc, quod Pater ad dotandum obstrictus sit, si filia debito modo consensum Patris requisivit & consentire noluit, illa autem interim nubit honesto, ubi nihilominus gener, constante matri-

monio, dotem non promissam à socero exigit: quid quod, quando filius familias mutuam accepit pecuniam, eamque pro sorore in dotem dedit, Pater actione de interim verso tenetur *l. 17. ff. ad SC. Maced.* Sola præterea ratio in *l. 1. ff. sol. matr. Reipublica interesse, ne mulieres indotatae relinquantur*, ad necessitatem dotandi sufficiens est, nec inter tempus, an matrimonium præcedere an sequi debeat, distinguit, hinc lege non distingueente, nec nobis est distinguendum *a. l. 8. ff. d. Publ. in rem act.* Dumque nulla dos intelligitur, extra matrimonium, sed eo demum constante, sequitur, quod & exactio ejusdem eo tempore valida sit, licet promissio non existat.

§. IV.

Nec promissa dos proprie dos est *l. 1. C. d. dot. caut. non num.* quippe quæ ante nuptias fingi ne quidem potest, desiceretque finis dotis præcipuus ac proprius, nam propterea dos traditur, ut onera matrimonii sustineantur *l. 20. C. d. jur. dot.* quibus oneribus sola promissio non servit, nec ante matrimonium ea se exserunt. Et quanquam communiter huic contrarietur opinio, quod qui actionem habet ad rem petendam, ipsam rem habere videatur *l. 15. ff. d. R. J.* respondet tamen, si præsens commodum & causam petitionis spectamus, minus est actionem habere quam rem, tum quia fructus interim possidenti cedunt, tum quia propter inopiam adversarii actio fortasse inanis constitui potest *l. 6. ff. d. sol. mat.* tum quia & alia intervenire possunt, quo minus

res

res recuperetur ob dubium litis eventum *l. 51. ff. de pecul.* quod si autem spem recipiendi spectes, videtur rem habere, qui actionem habet, quod particula illa, *in l. 15. ff. d. R. J.* videtur indigitat. Nec porro movet, statutum de lucranda dote & ad promissam extendi: hoc enim non ideo fit, quasi promissa dos propriam dotis naturam habeat, sed ideo potius, quia in ambiguis pro dote magis, utpote re favorabili, quam contra dotem est respondendum *l. 85. pr. ff. d. R. J.*

§. V.

Hinc ex definitione dotis, quæ dicitur (Universitas rerum ab uxore ejusve nomine in mari-
tum translatarum pro sustinendis matrimo-
nii oneribus) *l. 1. ff. d. Jur. dot. l. 20. C. eod.* Sequitur onera matrimonii esse finem ejusdem, nec sine ra-
tione. Cum enim defendere non solum uxorem tene-
atur maritus injuriis lacescitam & tanquam sibi illaram
vindicare *l. 1. § 3. ff. d. injur. l. 15. §. 24. ff. eod.* sed et-
iam præterea nihil omittere, quod uxoris saluti condu-
cere possit *l. 22. §. 8. ff. sol. matr.* Onus quoque educa-
tionis liberorum humeris ipsius incumbat, *v. l. 2. §. f. ff.*
ubi pupill. educar. l. 4. ff. eod. l. 6. §. 5. ff. d. carbon. edict.
nec non administratio & cura domestica in marito ferè
solo resideat, unde etiam paterfamilias appellatur *l. 195.*
§. 2. ff. d. V. S. quis non alteram causam dotis longe gra-
viorem existimabit, modicumque lucrum sæpius, quod
in fructuum perceptione saltem consistit, lubentissime

marito concedet, ut gravatus in uno, in altero iterum sublevetur. Neque enim huic sententiae refragatur, quod & alimenta sine dote sint praestanda, ea autem etiam sub vocabulo onerum matrimonialium veniant *l. 73. §. 1. ff. d. Jur. dot.* responderi enim potest, sola alimentatio, quae in præstatione ejus, quod ad vivendum est necessarium, consistit, non tam late patet, ac necessitas præstandi onera reliqua, quam ob causam etiam inde dote constituenda non solum ad alimenta sola respectus habetur, sed etiam ad conditionem mulieris & quantitatem patrimonii, ut honeste vivere possit.

§. VI.

Et duo sunt praestanda à Patre, quæ conjunctim adimplere debet, quorum prius filiam in matrimonium collocare, alterum, dotem congruam exhibere *l. 19. ff. d. rit. nupt.* unde, quamvis in uno satisfecerit officio suo, alterum tamen nihilominus in effectum quoque deducere debet *l. 11. §. 1. ff. de bis, qui not. infam. l. ult. C. d. dot. prom.* quo facit verbum *ET* supra allegatae legis, quod ita necessariam conjunctionem rerum importat, ut unum ab altero separari nequeat, sed utrumque adimplendum, habentur enim unius loco: non secus ac cui aliquid sub diversis conditionibus in Testamento conjunctim est relictum, nisi omnes adimpleverit, nihil petere potest *a. l. 5. ff. d. condit. instit.* Neque deficit ratio in filia jam nupta, quia dos non tantum necessaria est ad maritandam foeminam, quod quidem cessat, ubi conditionem nubendi jam invenit, sed etiam ut onera matrimonii se-
rantur

¶) 13 (¶

rantur l. 7. ff. d. jur. dot. l. 76. eod. deficiente licet itaque una ratione vel causa finali in jam nupta, non tamen deficit altera, propter quam legis dispositio corruere debat, BEUST. d. Jure connub. P. III. d. dot. GAIL. L. II. Obs. 95. n. 12.

§. VII.

Placet propterea formulam libelli proponere, quam Venerandus Dr. SCHACHER in Colleg. suo Pract. L. XXIII. t. 3. exhibet, ubi petitum ad duo præstanda dirigitur, ut non solum pater filiam honeste in matrimonium collocet, sed etiam pro dignitate suâ congruam dotem definiat: Klägerin saget / daß/nachdem Sie ihre mannbahre Jahre erlanget / N. auff sie eine eheliche Affection geworffen/und sie ehesten heimzuführen gemeinet. Ob sie nun wohl N. mit Gegenliebe zugethan/und mit ihm die Ehe zu vollziehen entschlossen/ auch dem Vater ihr Vorhaben entdecket/ und verhoffet / er würde ihr hierinnen nicht zu wider seyn: so hat sie doch erfahren müssen / daß er seinen Consens darein nicht geben wollen / sondern sie auff eine bessere Gelegenheit vertröster. Weil sie aber dieses Christliche Vorhaben ins Werk zu setzen sich Gewissens halber verobligirt befindet: Als bittet sie / jedoch ohne einige Verletzung des Vätterlichen Respectis / es wollen die Herren Consistoriales ihren Vater darüber vernehmen / und da er nach Besinden keine erhebliche Ursachen seines Dissensus anzuziehen hat / verabschieden / daß der Vatter nicht allein in die vorhabende Ehe zu willigen/

gen/ sondern auch sie nach ihren Stande / Herkommen und Vermögen zu dotiren und auszustatten schuldig sey. Ex quo apparet, dotationem & in matrimonium collocationem ex l. 19. ff. d. rit. nupt. copulative requiri.

§. VIII.

Quodlibet enim in filia elocata rationem dotis cessare statueremus, exinde sequeretur ; filiam *locupletem*, quia jam dotem habet, non esse dotandam. Jam autem l. ult. *C. d. dot. prom.* luculenter evincit, quod si Pater pro filia, cui sunt bona adventitia & doti sufficientia, simpliciter dotem dederit, perinde habeatur, ac si de suo dederit patrimonio, idque mulieris pudicitiae & Patris voto congruere dicitur in l. 22. §. pen. ff. ad SC. Trebell. Adventitia enim bona filiae Patrem non possunt à necessitate liberare propria, ne, quæ in filiarum favorem sunt introducta, hoc modo in ipsarum detorqueantur dispendium l. 6. *C. d. LL.* quamobrem sicut legitima tamen filiae diviti debetur, ita etiam dos : utriusque enim præstationem injungit necessitas legis, officii ratio, & affectus in filiam *MTNSING. cent. 6. obs. 85. & cent. 5. obs. 32. consen-*
tit ILLUSTR. Dn. STR YK. d. caut. contr. sect. III.
C. 8. §. 13. Quo facit, quod si quis duobus nominibus est obligatus & ex duplice causa, non allegando quo nomine & ex qua causa, suo nomine & ex duriori causa ipsum solvisse credendum est. Patrem itaque debitorem duorum nominum (videlicet ex officio paterno & quia est debitor filiae) à duriori potius & legali obligatione
se

¶) 15 (¶

se eximere voluisse existimandum est. a. l. 4. & 5. ff. d.
soluit.

§. IX.

Hæcque est ratio, cur Pater & filiam dotatam ab extraneo, adhuc dotare obstrictus sit. Quod affirmat ANTONIUS PEREZ ad Lib. V. C. d. Jur. dot. inquiens, dotem succedere loco legitimæ, à qua ad dotem recte procedit argumentum. Neque enim officio Patris satisfactum est per donationem extranei, nisi Patris contemplatione ab illo dos fuerit assignata, quæ censemur à Patre profecta. l. 5. §. 1. & 2. ff. d. jur. dot. Hinc quamvis ex consuetudine quorundam locorum morte matris devoluta sit proprietas bonorum maternorum ad filiam, cogitur nihilominus eidem Pater dotem exsolvere de bonis suis, quæ ad ipsum pleno Jure constante matrimonio pertinebant MYSING. cent. V. obs. 32. Manet ergo, quod in dubio Pater semper credatur de bonis suis dotem promittere, adeò, ut si promittat in dotem filia mille aureos in bonis paternis & maternis, teneatur de suo exsolvere, & integra bona materna filiæ assertare.

§. X.

Quam dotandi obligationem etiam ad emancipatas extendimus filias a. l. 5. §. 11. ff. d. Jur. dot. dicentis: si Pater pro filia emancipata dotem dederit, profectitiam esse, ejusdemque §. 12. cum Pater Curator suæ filiæ, juris sui effectæ, dotem pro ea constitueret, magis eum quasi Patrem, quam quasi Curatorem id fecisse videri.

Pater

Pater itaque emancipatam dotare' necessum habet. Quam sententiam *l. 44. ff. eodem* confirmat: Si pater filia nomine dotem promisisset, & eam ante nuptias emancipasset, non resolvitur promissio, nam & cum ante nuptias moreretur, nihilominus heredes ex promissione ejus obligati manebunt. Cum enim in emancipata familia eadem ratio onerum sustinendorum locum habeat, propter quam & filia in potestate existens dotanda, idem quoque jus statuendum erit, neque potestas patria, quæ per emancipationem sublata dotem facit cessare, sed vocabulum Parentis & jus sanguinis à natura dependens inspicienda sunt, quæ per emancipationem tanquam actum civilem neutiquam tolli possunt. Cui non obstat, quod allegatae leges de promissa loquuntur dote, quam emancipatio non tollit. Respondetur enim, promissio accedens obligationi paternæ eam firmiorem reddit atque confirmat, vinculum autem antecedens non aufert, sed potius præsupponit.

§. XI.

Cui sententiæ patrocinium præstat *l. f. C. d. dot. prom.* quæ in principio de emancipatis verba facit, & postea regulam subnectit generalem, officium esse paternum dotare liberos, quod & significat *l. 5. §. f. ff. d. jur. dot.* Dumque onus dotandi ex affectu naturali originem suam trahit, affectus autem naturalis per emancipationem non tollitur, facilis hinc est sequela, Patrem locupletem officio huic nec in emancipata se subtrahere posse. Hacque opinione retenta non obstatit textus in *l. 19. ff. d. rit.*

rit. nupt. quandoquidem lege antiqua XII. tabularum onus dotandi ad liberos in potestate constitutos fuisse restringut & postea Jure novo ad emancipatos extensum *t. f. C. d. dot. prom.* cum quibusdam responderi posset, quod tamen non placet, quia & jure antiquo officium fuit paternum dotare filias tam in potestate constitutas quam emancipatas.

§. XI.

Quare ad verum intellectum dictæ leg. 19. sciendum est, quod diversa sint teneri quem, filias collocare in matrimonium, vel jam collocatis dotem constituere secundum *ALEXAND. conf. XXXIII. n. 3. L. IV. BOER. dec. CXXX. n. 4. & 6.* Liberi in potestate constituti sine parentum consensu nuptias celebrare nequeunt *l. 2. ff. d. rit. nups.* quod tamen emancipati possunt *l. 25. d. t.* Ex quibus infertur in *l. 19.* de duplice agi obligatione paterna, scil. collocandi filias in matrimonium & dotem constituendi, quod merito se restringit ad liberos in potestate existentes, uti constat ex *Connan. Lib. VIII. Comment. c. 8. n. 4.* Quod ulterius confirmatur, quia allegata lex refert se *ad cap. 35. leg. Julianæ per Augustum de maritandis ordinibus*, uti constat ex *Barbosa*, cuius mens fuit cogere homines ad matrimonium contrahendum, advertens igitur filias in potestate non posse matrimonium sine consensu Parentum inire, disposuit, ut parentes non solum occasionem nubendi querant, sed & dotent *l. 1. C. d. sponsal.* Hoc autem ad emancipatas irrequisito consensu matrimonium celebrantes applicari nequit, unde duplex necessitas obtinet saltem in liberis parentum

C

parentum

rentum potestati subjectis, alterum autem nimurum dotis constitutio verificatur in emancipatis *I. f. C. d. dot. prom. confer. BARBO S. in Tr. IV. P. L. 1. ff. sol. matr. MANTICA detacit. & ambig convent. Lib. XII. t. 19. n. II.*

§. XIII.

Ampliatur porro dotandi necessitas quoad emancipatam ab exemplo Judæi, qui tenetur dotare filiam conversam s. Judæismum abnegantem, filia enim per conversionem ad religionem Christianam non amittit jura liberis competentia neque successionem & jura in familia Patris, & sic per consequens nec dotem, quippe quæ quandam habet affinitatem cum portione à natura debita *I. 29. C. d. in officio. Test. c. 5. X. de Jude:* quod dicit conversos nullatenus à possessionibus suis excludi posse, quia melioris jam esse inciant conditionis, quam antea fuerunt, unde & alias conversus non potest ob causam conversionis exheredari *a. I. 56. C. d. Episc. & Cler.* Sic & in emancipatis patria potestas quidem tollitur, non officium per leges introductum & à Parentibus debitum, neque etiam emancipati statum suum in deteriorius mutant, sed aliquando & in dubio semper meliorem reddunt, ut adeo parens ab onere dotandi neutiquam se excusare possit.

§. XIV.

Favor enim dotis, qui in utrisque tam emancipatis quam sub potestate patria constitutis idem est, efficit, ut pro dotibus potius quam contra eas respondeamus

I. 85.

l. 85. ff. d. R. 7. quibus accedit, quod dotalitii commo-
dis privetur nobilis vidua, si dos non fuerit actualiter
soluta, cum dotalitium in compensationem dotis sit ad-
inventum *CARPZ. L.VI. t. 6. Rep. 57. it. 58. n. 3.* ut fœ-
mine subleventur ad vitam pro conditione dignitatis
suæ honeste transigendam, unde quod in favorem ea-
rum introductum, in dispendium detorqueri non pot-
est, quod tamen per indirectum fieret, si maritis ius exi-
gendi dotem fructusque inde percipiendi denegaretur
Confer. dec. Elect. 55. Cumque recordemur termino
æstivo præteriti anni in supremo Appellationum Judicio
Dresdensi in causa concursus G. F. M. concernente fi-
liae nobili quingentos florenos ad dotationem ex Feudo
constitutos fuisse, quod tamen in præjudicium Credi-
torum de damno vitando certantium quodammodo con-
stitutum esse videri posset, quidni major ratio militet
pro eo, qui non existente concursu, constante tamen ma-
trimonio officium Judicis imploret ad dotem decernen-
dam, ut eo felicius ferantur onera matrimonii.

§. XV.

Quamobrem ex *l. 19. ff. d. rit. nupt.* subjecere hoc
loco lubet implorationem Judicis ad dotem ex officio
constituendam, quam exhibet supra Laudatus *Dn. SCHA-
CHER. in Coll. suo Pract. Lib. XXIII. t. 3.* afferens, ma-
trimonio secuto ratione dotis nondum constituta sed
constituenda talem esse formulam solere: N. Saget/
dass er vor einem halben Jahr N. Tochter geheyra-
thet. Ob nun wohl Kl. verhoffet/es würde N. sei-
ne

ne Tochter nach seinem Vermögen ehrlich ausgestattet / und so viel als er seinen vorigen Töchtern mitgegeben / auch Kl. zum Heyrath - Guth zugesetzt haben : So hat er doch bis dato von ihm nichts erlangen können. Weil aber ein jeder Vater sein Kind nach Standes Gebühr zu dotiren und auszusteuren schuldig ; Als wird Kl. verursacht hiermit zu bitten / seinem Schweher ex officio anzuhalten / daß er seiner Tochter ein solch Heyrath-Gut verordne / und aus seinen Gütern entrichte/ welches seinem Stand und Ehren / und des Schwehers Vermögen gemäß und erträglich ist. Ex quibus iterum infertur , quod , quamvis in uno parens satisficerit officio suo , ad alterum tamen , nimirum ad dotandum nihilominus teneatur.

§. XVI.

Solus præterea favor dotis argumentum suppeditat firmissimum , ut eandem juris dispositionem filiae ex fideicommisso dotanda applicemus . Extendunt enim Dd. dotandi necessitatem ad filiam jam nuptam eamque nulla dote data vel promissa petere posse , ut bona Fideicommisso subiecta , ratione dotis in subsidium alienentur , affirmant M E N O C H . Praef . 189 . n . 52 . seqq . P E R E G R I N . d . fideicom . art . 42 . n . 39 . Quamvis enim filia jam sit nupta , æquitas tamen suadet , ut dos ei detur , nemaritus hac ex parte occasionem accipiat , mulierem contumeliose vel male tractandi K N I P S C H . d . fideicomm . famil . Nob . Cap . II . n . 14 . & quia hæc alienatio

§. 21 (25)

tio partim est necessaria, & loco aris alieni habetur
Quid. pap. dec. 96. in f. partim Parentum voto
convenit, & ex presumta voluntate descendit, liberos
non esse indotatos, unde etiam quod in genere de ne-
cessitate dotandi haec tenus dictum fuit, ad omnes casus
applicandum venit, cum alia diversitatis ratio demon-
strari nequeat.

§. XVII.

Filia itaque, qua etiam renunciavit successioni pa-
ternæ, dotem tamen petere potest, cuius haec manife-
sta redditur ratio, quia dos separatam plane habet ratio-
nem ab ipso succedendi jure, uti non solum probatur *ex*
l. 5. C. d. pact. convenient. sed etiam inde liquet, quia vi-
vente patre dos exigi potest, quo tempore tamen nulla ad-
huc adest sucesio. Non igitur successionis vel heredi-
tatis renunciatio ad dotem, de qua nec actum nec cogita-
tum fuit, extendi poterit, obstrictissimam partim renun-
ciationum naturam, partim favorem dotum aliquatenus
publicum quoque *a. l. f. ff. d. dot. collat.* Idque locum
habet in filia iam maritata. Nam quod hanc etiam Pa-
ter perinde ut nondum maritatum dotare teneatur, con-
tra *B A R T.* communiter est receptum a *Dd.* confer.
HARTM. PISTOR. Lib. IV. Q. 6. n. 26.

§. XVIII.

Quod autem nonnulli existimant, non solutam do-
tem causam suppeditare matrimonium dissolvendi, ob
eamque rem allegent *gloss. in §. f. in verb. onera in auth.*

C 3

a. non

d. non eligend. secundo nub. mulier. coll. I. § 1.f. C. ad SC.
Vellej. Hanc tamen saevitiam inter uxorem & maritum tanquam rem pessimi exempli minime tolerandam esse credimus, cum ob dotem non solutam matrimonium nunquam solvatur; *vid. Nov. 22. c. 18.* honestus quoque amor, ut est amor conjugalis, solis animis aestimetur *I. 4. C. d. donat. inter vir. & ux.* & concordia conjugalis omni lucro praeferenda. Cumque sententia haec in jure non probata, sine lege loqui meritò rubore suffundimur. Neque obstat glossa *in alleg. §. f.* dum inquit; videri iniquum, quod uxor alatur à viro, non tradita sibi dote promissa, quia licet hoc verum sit, non tamen ex eo concluditur ad jus expellendi, multo minus repugnat *I. f.* quia in dispositione illius legis dicitur solum, non ferendum esse mulierem fieri indotatam & sic à viro forsitan repelliri. Ponit ergo Imperator ibi casum, qui propter non exsolutam dotem contingere posset per improbitatem mariti, non autem affirmat neque approbat ejusmodi inhumanitatis speciem, sed dicit, si aliquando casu contingat, ut mulier ob non exsolutam dotem domo expellatur, fieri hoc potius de facto quam de jure, consentit *FACHIN. controv. Juris L.III.* c. 48. Implorationem itaque officii Judicis pro dote consequenda ab expulsione indecora secernimus, illam concedendo, hanc improbando.

§. XIX.

Haecque sunt, quæ affirmativam nostram sententiam maritum scilicet constante matrimonio do-

tem

tem non promissam petere posse defendant. Nunc ad contraria quoque progredimur argumenta, ut utrisque discussis examinariisque, de veritate eo melius dijudicari possit. Non autem opus habemus (quod tamen dissentientes putant) probationem desumere ex favore alimentorum atque legitimæ, quæ quidem thesin nostram non probant, sed illustrant, non decisionem, sed saltem comparationem, neque comparationem in totum, sed saltem in aliquo tertio afferunt. Illis autem potius argumentis satisfaciendum est, ad quæ contrarium statuentes provocant, præsidiumque suæ opinioni conciliare student *ex l. 19. ff. d. rit. nupt. & l. 2. ff. d. jur. dot.* Dotes quippe ad inveniendam nubendi conditionem introductas esse, quæ ratio in jam nupta cessaret, nec recusare posse maritum matrimonii onera ob dotem non solutam.

§. XX.

Verum enim vero legibus istis accuratius inspectis, ut supra monitum, duo sunt, quæ conjunctum requiruntur, quorum prius querere filiabus occasionem nubendi, secundo etiam dotare, quanquam itaque unum sit adimpletum, alterum tamen restat *a. l. 5. ff. d. condit. inst. quandoquidem ubi due rationes in legibus conjunctim comprehenduntur, utrisque satisficeri debet, accedente favore dotium, cum Reipublicæ interfit, dotatas esse foeminas, quæ licet prima vice maritum sine dote invenerint, si tamen secunda vice ob incertum mortis eventum matrimonium inire cupiunt, nova opus habent dotis*

dotis constitutione, à qua dotatione nova pater tunc im-
munis est, si priorem dotem salvam adhuc habeat filia.
Deinde turpisimum foret ante matrimonii consumma-
tionem de dotibus querere, & locum dare emptioni qua-
si mulierum, cum primario matrimonio affectu & con-
fensu constent *I. f. C. d. repud.* qui affectus tamen non
tollitur, si post nuprias infecutas maritus dotem adhuc
suo jure prætendit, sed augetur potius. Nec quicquam
porro facit, virum sibi imputare debere, quod indota-
tam duxerit, nec in conditionem mulieris diligentius in-
quisiverit, ideo enim non quæsivit de dote, quam ex of-
ficio paterno eoque vel tacente competere optime no-
verat, neque remissio Juris ex hac taciturnitate elici-
enda, dum ex post facto animum in contrarium de-
clarat.

§. XXI.

Ulterius suam opinionem defendere conantur Dni
Dissentientes *ex I. 69. §. 4. ff. d. jur. dot.* ubi queritur,
an gener à socero promissam dotem non tamen deter-
minata re & quantitate exigere valeat, quod affirmatur,
quia subintelligitur quantitatem dotis ad substantiam to-
tius patrimonii referri debere, & in dubio secundum di-
gnitatem & vires promissam censeri, non autem sequitur,
ergo, ubi nulla promissio antecesit, nihil debetur. Ac-
cedere quidem potest promissio in majorem securita-
tem obligationi Paternæ, non tamen ita est necessaria,
ut ea deficiente, dotis quoque exactio deficiat: maxime
cum textibus Juris destituamur, in quibus pro forma re-
quiritur, Patrem promisionem interponere debere pro
dote

dote consequenda, sed simpliciter inter officia paterna reponitur, dotem dare pro sua progenie, lege hinc non distingue, nec nobis distinguendum erit. Admittimus quidem promissionem dotis in extraneo requiri, qui nullo juris vinculo tenetur, sed ex liberalitate, ad quam quis cogi non potest, nisi promissio præexistat, quod tamen ad patrem, qui à Judice cogi potest, applicari nequit, consentit *ZOESIUS adff. Lib. XXIII. t. 3. n. 3. d.*
Jur. dot.

§. XXII.

Neque obstat porro, quod tamen negantes pro fundamento suæ intentionis ponere solent, emancipationem tollere patriam potestatem, idque in Saxonia eo magis verum esse, quo certius est per matrimonium filias exire vinculo potestatis patriæ, à qua tamen necessitas dotandi prono flueret alveo, cessante autem causa effectum quoque cessare oportere. Respondetur enim onus dotandi ex affectu naturali potius & Jure sanguinis originem suam trahit, hæc autem per emancipationem tanquam actum civilem tolli nequunt *I. 8. ff. d. R. 7.* Dumque emancipati sub liberorum vocabulo adhuc continentur, idcirco etiam ad successionem una cum aliis vocantur, differentia emancipationis & patriæ potestatis sublata sola naturali causâ inspecta sive Jure sanguinis, ut adeo regula generalis in *I. f. C. d. dot. prom.* proposita quoad omnes liberos, tam emancipatos quam sub potestate constitutos, robur suum retineat, nec limitationem admittat. Quod si enim patria potestas obligationem dotandi inferret, nullus frater sorori suæ utrinq; conjunctæ

D

dotem

dotem constituere necessum haberet, jam autem probabile est, fratrem ad id teneri l. 12. §. 3. d. adm. Tut. ubi probatur, quod sororem uterinam dotare non obstrictus sit, hinc à contrario sensu utrinque conjunctam dote instruendam esse concludunt Dd. vid. BARBOS. ad IV. partem l. 1. ff. fol. matr. MENOCH. conf. 81. n. 2. l. 1. MOLIN. L. 2. d. primogen. c. 15. n. 60. GARSIAS Tr. d. expens. c. 3. n. 34.

§. XXIII.

Quibus addo ex l. 5. §. 1. ff. d. agnosc. & al. liber. etiam si liberi non sint in potestate ab alimentorum præstatione ad dotis constitutionem, ob utriusque favorem, argumentum quoddam duci posse & Reipubl. interesse, ut mulieres sint dotatae l. 2. ff. d. jur. dot. Hinc dubium non est, quin in terris Saxoniae consuetudine introductum sit, ut si sorores ex bonis hereditariis non possint elocari, à fratribus, ut & aliis Feudi successoribus, Judicis arbitrio secundum conditionis suæ qualitatem dotentur v. sententia Scabinorm Lips. post Land-Recht sub Rubr. von Theilung der Brüder und Mitgift der Schwestern aus dem Lehen BEUST. d. dot. c. 4. COLLEG. ARGENT. ad Lib. XXIII. ff. t. 3. Itaque negandum minime est causam impulsivam ratione dotis constitutandæ durare etiam in emancipatis scil. ut onera matrimonii sustineantur; quamobrem obligatio paterna per dissolutionem patriæ potestatis dissolvi non potest, cum alias parentes ad evitandam dotationem & reliqua onera educationis subterfugienda, liberos potius emancipaturi sint,

sint, quam sub potestate retenturi. Licet autem interdum dos oneribus matrimonii non inserviat, & matrimonia possint esse sine dotibus, sed non dotes sine matrimonii *l. f. C. d. repud.* cum tamen jura soleant adaptari ad ea quæ frequenter accidunt, & frequentius inenatur matrimonia constitutæ dote quam sine ea, satis est definitionem secundum communiter contingentia & regularem naturam rei definitæ procedere. *BEUST. in Tr. d. jur. connub. P. III. d. dot.*

§. XXIV.

Denique exigui momenti objectio apponi mercetur, quæ in eo consistit, verba *l. f. C. d. dot. prom.* non esse dispositiva sed relativa, hæc autem secundum qualitates omnes, quæ in relato continentur, intelligenda esse *l. 15. ff. d. adim. legat.* relatum exstare in *l. 19. ff. d. ript. nupt. l. 5. §. 12. l. 44. ff. d. Jur. dot.* hinc textus præferriri, in quibus principaliter hæc quæstio tractatur, præillis, in quibus minus principaliter. Tota demum summa controversiæ recideret ad liberalitatem potius, quam necessitatem dotandi. Quibus ita satisfacimus: *l. ult. C. d. dot. prom.* generaliter esse conceptam, generaliter adeoque intelligendam esse, maxime cum diversitatis ratio non adsit; nec quicquam huc facit distinctio inter referens & relatum, cum relatum in ff. per Jus C. determinationem suam receperit in *all. l.* Ut taceamus, contra se allegasse *l. 5. §. 11. ff. d. jur. dot.* quæ pro nobis potius verba facit, inquiens: *Si Pater pro filia emancipata dotem dederit, profectitiam esse, quia non jus*

D 2

potest-

potestatis, sed parentis nomen dotem profectitiam facit.
 Eleganter proinde loquitur Dn. ENENCKEL pro mo-
 re d. privil. Parent. & liber. priv. VIII. c. 1. n. 6. Pater-
 num Officium his qui non habent liberos in potestate,
 quam qui habent, constare debet, accedit, quod & ma-
 ter dotare cogatur, et si non habeat liberos in potestate,
 non enim tam pensatur patria potestas quam pietas & of-
 ficium paternum, que efficiunt, ut avus neptem ex fi-
 lio vivente sed non locuplete dotare teneatur. Id qui-
 dem verum est, leges inspiciendas esse sensumque tan-
 quam animam earum, an materia incidenter saltē in
 sua sede proponatur, an verò ex professo tractetur: sed
 cum hæc aliter intelligi non debeant, quam ubi Anti-
 nomiae in jure quandoque occurrentes concilianda ve-
 niunt. Nostro autem in casu nullus legum adsit dis-
 sensus, sed leges ff. ex legibus C. explicandæ, unum i-
 demque continent, merito hoc argumentum negligi
 meretur, non secus ac id, quod liberalitatis esse mu-
 nus non necessitatis jus inferre vult, ad quod creden-
 dum homines etiam potius cogendi essent, quam iis
 permittendum, ut libertate sentiendi fruantur. Supra
 enim jam huius dubitationi fuit satisfactum, quo nos-
 met brevitatis studio referimus, & frustra diceretur in
 l. 19. ff. d. rit. mpt. cogi posse Parentes per Proconsu-
 les Praesidesque Provinciarum, liberos in matrimonium
 collocare & dotare, cum coactio libertatem excludat.
 Quod denique allegatum CARPOVII præjudicium
 P. II. C. 42. def. 12. attinet, frustra illud ob connexio-
 nem suam redarguitur, quasi in immediate antecedenti
 defini-

definitione de eo casu non sermo sit, sed patrem filiam dotare teneri eum ad effectum, ut nubere possit, adeoque præjudicium allegatum vel eo restringendum, vel de promissa à Patre dote subintelligendum. Quod si enim non infrequens est, sed maxime consonum. Dn. CARPOVIO, præjudicium subiectum correspondere debere definitioni antecedenti. ita etiam hac in parte contrarietas quædam Prælaudato Dn. Auctori contra intentionem Ejus non est affingenda, quo facit, quod in dicta definitione promissionis nulla fiat mentio, & vocabulum *maritata*, quod in eodem præjudicio occurrit, excludat occasionem quærendi matrimonium, quod eo tempore jam habet.

§. XXV.

Hæcque pro instituti ratione dixisse sufficient. Neque existimamus facile quemquam deprehendi, qui contraria foveat sententiam, omnibus momentis ac circumstantiis absque præjudicio expensis. Fundatam habuimus intentionem quoad Theoriam in haec tenus deductis, neque Praxis abhorret, quod ex supra allegatis casibus colligere licet: utilitateque theses accidente contra propria commoda eum laborare dixerim, qui dotem non promissam constante matrimonio petere negligeret. Ut adeo absolum videatur cogitare ne dum dicere velle cum non nemine, *item inutilem & plane temerariam contra reverentiam patri debitam sacerō intendi, statuendum itaque sit firmiter eos, qui Judicis officium hac in re implorant, statim à Judicij limine repellendos*

lendos, & Areopagitas prudentissimos Atheniensium
 quondam Judices in eo esse imitandos, ut actorem vel
 implorantem Jūdex post annos centum redire jubent.
 Sic promoveretur Justitia & alterationibus rixosis fre-
 num imponeretur. Non enim lis inutilis appellari
 potest, quæ utilitatem promovet dotem conciliando, nec
 temeraria, cum, qui jure suo utitur, nemini facit injuri-
 am. Frustra quoque actiones adinventæ essent, nisi iis-
 dem utamur. Si quid autem est, quod Reipublicæ uti-
 le esset, id in brevitate processuum consistere posse existi-
 mamus, quod tamen cum magis optandum quam speran-
 dum suo relinquimus loco. Nostris vero partibus satis-
 facientes Divino Numinī pro concessis viribus gratias
 agimus, eidemque Lectorique Benevolo nos com-
 mendamus quoad

F I N E M.

CO-

2) 3 (2

COROLLARIA:

- I. Differunt inter se delegatio, cessione & assignatio nominis.
- II. Mater bona liberorum ceu tutrix administrans usumfructum tamen eorum non habet.
- III. Valet transactio super pecunia, quam quis ex ludo debet, modo personae liberam facultatem administrationis habeant.

COLLEGIATA

I. Dilectissimum meum est gloriosissimum esse
hunc scriptorium omnium.
II. Multo potius ipsorum consuetudinibus
est quamlibet eius quae hinc habet
eiusdem contemplationis.
III. Vixit transibit libet decim
annos dum se filio dicitur
modo beatus ipse sit secundum
totum scholasticum ipsiusve

00 A 6371

B.I.G.

Black

DE

DOTENON PROMISSA PRÆSTANDA.

INDULTU SUPERIORUM
P R A E S I D E
D. JO. FRID. TROPPANNEGER,
P. P. EXTRAORD.

E T
GEORG. MATTH. SELPERTH,
R A T I S B.

A. & R.

H. L. Q. C.

D. XXIV. FEBRUAR. M. DCCXI.

PUBLICE DISPUTABUNT.

LIPSIAE,
LITERIS IMMANUELIS TITIL